

1. Przychody

1.1. W 2013 roku, zgodnie ze sprawozdaniem Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2013, Związek osiągnął przychody ogółem 10.994.894,13 zł. Na ich wartość składały się:

- a) kwota 3.971.759 zł - z tytułu zaciągniętej pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na dofinansowanie zadania pn. „Nowy system gospodarki odpadami na terenie Związku Gmin Zagłębia Miedzowego – budowa infrastruktury do zbiórki odpadów”.
- b) kwota 7.023.135,13 zł z tytułu nadwyżki z lat ubiegłych w tym na pokrycie deficytu 2.494.034,17 zł.

1.2. W pierwszej połowie 2014 roku, zgodnie ze sprawozdaniem Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2014 roku, Związek osiągnął przychody ogółem 4.529.100,86 zł. Na ich wartość składały się:

- a) 4.302.286,86 zł z tytułu nadwyżki z lat ubiegłych
- b) 226.814 zł z tytułu wolnych środków. Z ewidencji księgowej za I półrocze 2014 roku wynikało, że jednostka posiadała wolne środki w kwocie 3.971.759 zł. Wyliczenie wolnych środków stanowi **akta kontroli część B Nr III-3.1, str. 31**. Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt. 6 ustawy o finansach publicznych w sprawozdaniu Związku Rb-NDS kwartalnym o nadwyżce /deficycie za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2014 rok zostały wykazane błędnie w kwocie 226.814 zł. Prawidłowo wyliczona kwota wolnych środków została ujęta w sprawozdaniu Związku Rb-NDS za 3 kwartał 2014 roku Związku. Uchwałą nr XXV/116/14 Zgromadzenia Związku Gmin Zagłębia Miedzowego z 26 września 2014 roku zmieniono budżet Związku i po dokonanych zmianach w §4 ust. 4 przychody wynosiły: pożyczka w kwocie 2.339.641 zł, wolne środki o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt. 6 ustawy o finansach publicznych w kwocie 3.455.825 zł i nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych w kwocie 557.341 zł.

2. Rozchody

2.1. W 2013 roku, zgodnie ze sprawozdaniem Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego rozchody Związku wyniosły 0 zł.

2.2. W pierwszej połowie 2014 roku w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2014 roku rozchody Związku wyniosły 3.160.585 zł, była to wartość spłaconych rat pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w kwocie 160.585 zł i założonej lokaty na kwotę 3.000.000 zł.

3. Prawidłowość zawierania umów, terminowość spłat rat i odsetek od pożyczek i kredytów

Związek w kontrolowanym okresie 2013 i połowa 2014 roku zaciągnął jedną pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na dofinansowanie zadania pn. „Nowy system gospodarki odpadami na terenie Związku Gmin Zagłębia Miedzowego – budowa infrastruktury do zbiórki odpadów” w kwocie 6.423.400 zł, którą objęto kontrolą prawidłowości zawarcia umowy i terminowości spłat rat i odsetek od 2013 i połowy 2014 roku. Szczegółowe informacje na temat spłat rat oraz odsetek, umów oraz uchwał Zarządu przedstawiono w zestawieniu pn. „Spłaty rat i odsetek od pożyczek i kredytów w latach 2013 i półrocze 2014 roku” oraz „Wykazie funkcjonujących w 2013 roku i półroczu 2014 roku kredytów i pożyczek oraz ich spłaty w tym okresie”, które stanowią **akta kontroli część B Nr III-3.2, str. 32 i akta kontroli część B Nr III-3.3, str. 33**.

Umowa pożyczki Nr 366/P/OZ/LG/2013 z 23 grudnia 2013 roku została zawarta przez Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Związku przy kontrasygnacie Głównego księgowego Związku. Aneks do umowy Nr 1 z 27 czerwca 2014 roku zmniejszył kwotę pożyczki do 6.311.400

zł. Powyższe poprzedzone było udzieleniem upoważnienia dla Zarządu Związku do zaciągnięcia pożyczki w wysokości 6.423.400 zł przez Zgromadzenie Związku Gmin Zagłębia Miedziowego w uchwale Nr XXII/102/13 z 30 grudnia 2013 roku w sprawie zmiany budżetu na 2013 rok. Uchwałą Nr II 362/2013 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu z 17 grudnia 2013 roku w sprawie opinii o możliwości spłaty przez Związek pożyczki długoterminowej uzyskano pozytywną opinię. Zgodnie z umową pożyczka miała być przekazywana przez WFOŚiGW w dwóch transzach. Pierwsza w kwocie 3.971.759 zł do dnia 30 grudnia 2013 roku i druga w kwocie 2.339.641 zł do 10 lipca 2014 roku. Odsetki od ww. pożyczki należało płacić miesięcznie na podstawie not obciążeniowych. W kontrolowanym okresie należało zapłacić pierwszą ratę w kwocie 160.585 zł do 16 czerwca 2014 roku. Z kontroli terminowości spłat wynika, że zobowiązania wynikające z rat kapitałowych oraz odsetek w kontrolowanym okresie spłacane były terminowo.

4. Ewidencja księgową

Ewidencja zaciągniętej pożyczki ewidencjonowano w ewidencji Organu na kontach 133-„Rachunek budżetu”, 260-„Zobowiązania finansowe” i 909-„Rozliczenia międzyokresowe”, a w jednostce ewidencjonowano na koncie 080-„Środki trwałe w budowie (inwestycje)”, 201-„Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”.

Odsetki od pożyczki były płacone na podstawie wystawionych przez WFOŚiGW we Wrocławiu naliczeń odsetek od udzielonych pożyczek (łącznie 6 not w kontrolowanym okresie). Powyższe dokumenty były prawidłowo opisane, sprawdzone i zatwierdzone do wypłaty.

Saldo konta analitycznego 260-01-01-01 dotyczące ewidencji zaciągniętej pożyczki na 31 grudnia 2013 roku było zgodne z nadesłanym przez WFOŚiGW potwierdzeniem salda z 2 stycznia 2014 roku.

IV. MIENIE KOMUNALNE

1. Nieruchomości

Z „Informacji o stanie mienia Związku Gmin Zagłębia Miedziowego”, stanowiących załącznik Nr 2 do uchwał Zarządu odpowiednio Nr 14/13 z 22 marca 2013 roku i Nr 19/14 z 27 marca 2014 roku w sprawie przedstawienia sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Związku Gmin Zagłębia Miedziowego oraz informacji o stanie mienia odpowiednio za 2012 i 2013 rok, a także z ewidencji na koncie 011-„Środki trwałe” według stanu na 31 grudnia 2013 roku i na 30 czerwca 2014 roku wynikało, że ZGZM nie posiadał gruntów, budynków i lokali.

2. Pozostałe składniki majątku trwałego

2.1. Środki trwałe

A. Ewidencja środków trwałych

1) Zagadnienia związane z ewidencją środków trwałych i pozostałych środków trwałych w okresie objętym kontrolą uregulowane były głównie w:

a) w załączniku Nr 3 do zarządzenia Przewodniczącego Zarządu ZGZM Nr 25/2013 z 1 lipca 2013 roku (ze zm.) pn. „Sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych w Związku Gmin Zagłębia Miedziowego”;

b) w załączniku Nr 7 do ww. zarządzenia Przewodniczącego Zarządu ZGZM Nr 25/2013 z 1 lipca 2013 roku (ze zm.) pn. „Sposób prowadzenia gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Związku Gmin Zagłębia Miedziowego”.

Zgodnie z § 1 ust. 2 załącznika Nr 7, środki trwałe to „rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do

użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki, w tym środki trwałe stanowiące własność jednostki samorządu terytorialnego lub Skarbu Państwa, otrzymane w zarząd lub użytkowanie i przeznaczone na potrzeby jednostki”.

Według ust. 3 w powołanym § 1, pozostałe środki trwałe, to środki dla których:

- dolna granica wartości wynosi 300 zł;
- górną granicę stanowi wartość nieprzekraczająca wielkości ustalonej w przepisach w podatku dochodowym od osób prawnych, a odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu w 100% ich wartości w momencie oddania do użytkowania.

Ewidencja księgową środków trwałych, zarówno syntetyczna jak i analityczna, prowadzona była przy użyciu komputera. Stosowano program komputerowy „ZSI SIGID” Ewidencja środków trwałych, ewidencja wyposażenia – wersja ES.2.35c, zakupiony w firmie SIGID Sp. z o.o. w Poznaniu.

2) Sprawy związane z ewidencją składników mienia oraz umorzeniem środków trwałych prowadziła M.W. insp. ds. finansowo-księgowych posiadająca zakresy czynności z 19.11.2013 r. oraz z 2.01.2014 r. (ze zm. z 16.10.2014 r.).

3) Według ewidencji syntetycznej na koncie 011-„Środki trwałe” ich wartość początkowa na 31 grudnia 2013 roku wynosiła 149.267,02 zł (wydruk komputerowy z 12.12.2014 r. pn. „Obroty i salda od konta 011-02-01 do 011-06-02 od 2013.01 do 2013.12.”). Po potrąceniu umorzenia w kwocie 68.183,52 zł wartość wykazana w bilansie jednostki za rok 2013 wyniosła 81.083,50 zł. Wartość środków trwałych w ewidencji syntetycznej była zgodna z ewidencją analityczną prowadzoną na kontach 011-02 – „Środki trwałe JB (z dalszym podziałem na 011-02-01-„Specjalistyczne maszyny, 011-02-02-„Środki transportu, 011-02-03-„Wyposażenie techniczne”); 011-06 – „Środki trwałe – „Równać szanse” (z dalszym podziałem na 011-06-01 – „Wyposażenie techniczne”). Powyższe dokumentuje wydruk komputerowy z 12.12.2014 r. pn. „Analityka kont od 011-02-01 do 011-06-02 od 2013.01 do 2013.12.”

Na 30.06.2014 r. wartość środków trwałych na koncie „011” wynosiła 182.786,50 zł (wydruk komputerowy z 12.12.2014 r. pn. „Obroty i salda od konta 011-02-01 do 011-06-02 od 2014.01 do 2014.06.”) i była zgodna z ewidencją analityczną prowadzoną na kontach, o których była mowa wyżej (wydruk komputerowy z 12.12.2014 r. pn. „Analityka kont od 011-02-01 do 011-06-02 o 2014.01 do 2014.06”).

Na koncie „011” ewidencjonowane były wyłącznie środki trwałe o wartości powyżej 3.500 zł. Ewidencja analityczna do tego konta spełniała wymogi określone w jego opisie w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2013 roku, poz. 289).

B) Ewidencja pozostałych środków trwałych

Ewidencja syntetyczna „Pozostałych środków trwałych” prowadzona była na koncie 013-„Pozostałe środki trwałe”, którego saldo na 31.12.2013 r. wynosiło 251.842,58 zł (wydruk komputerowy z 12.12.2014 r. pn. „Obroty i salda od konta 013-02-01 do 013-04-02 od 2013.01 do 2013.12”). Powyższa wartość była zgodna z ewidencją analityczną (wydruk komputerowy z 12.12.2014 r. pn. „Analityka kont od 013-02-01 do 013-04-02 od 2013.01 do 2013.12”).

Według stanu na 30.06.2014 r. wartość pozostałych środków trwałych wynosiła 263.299,91 zł (wydruk komputerowy z 12.12.2014 r. pn. „Obroty i salda od konta 013-02-01 do 013-04-02 od 2014.01 do 2014.06”). Wartość ta była zgodna z ewidencją analityczną (wydruk komputerowy z 12.12.2014 r. pn. „Analityka kont od 013-02-01 do 013-04-02 od 2013.01 do 2013.12”).

Ewidencja analityczna do tego konta „013” spełniała wymogi określone w jego opisie w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...). Pozostałe środki trwale podlegały umorzeniu w pełnej wartości w miesiącu wydania do używania.

C) Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych

1) Środki trwale umarżane były jednorazowo za cały rok na koniec roku obrotowego według stawek amortyzacyjnych ustalonych przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Zasada, o której wyżej mowa, nie była jednak określona w obowiązujących w ZGZM zasadach rachunkowości (zarządzenie Przewodniczącego Zarządu Nr 25/2013 z 1 lipca 2013 roku w sprawie wprowadzenia dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości dla Związku Gmin Zagłębia Miedziowego (ze zm.), pomimo wymogu wynikającego z art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

2) Do ewidencji umorzenia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych służyło konto 071- „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”. W okresie objętym kontrolą nie ewidencjonowano na nim wartości niematerialnych i prawnych, ponieważ jednostkowa wartość poszczególnych tytułów tych aktywów była niższa od 3.500 zł. Według stanu na 31.12.2013 r. wartość umorzenia środków trwałych wynosiła 68.183,52 zł i była zgodna z ewidencją analityczną przedstawioną w wydrukach komputerowych z 12.12.2014 r. pn. odpowiednio: „Obroty i salda od konta 071-02-01 do 071-06-01 od 2013.01 do 2013.12” oraz „Analityka kont 071-02-01 do 071-06-01 od 2013.01 do 2013.12”.

Szczegółową kontrolą prawidłowości przyjętej stawki amortyzacyjnej i obliczonego umorzenia objęto 26 środków trwałych zamieszczonych w wydruku komputerowym z dnia 31.12.2013 r. pn. „TAB-01 Zestawienie środków trwałych” (akta kontroli część B Nr IV-1, s. 34-36). Nieprawidłowości nie stwierdzono.

D) Wartości niematerialne i prawne

Na wartości niematerialne i prawne składały się użytkowane programy i licencje komputerowe. Z ewidencji na koncie 020-„Wartości niematerialne i prawne” wynikało, że wartość tych aktywów według stanu na 31 grudnia 2013 roku wynosiła 26.939,80 zł, a na dzień 30 czerwca 2014 roku - 54.153,80 zł (wydruki z dnia 12.12.2014 r. i z 16.12.2014 r. pn. „Obroty i salda od konta 020-02-01 do 020-02-02” odpowiednio od 2013.01 do 2013.12 i od 2014.01 do 2014.06.

Ewidencja szczegółowa prowadzona była ręcznie na karcie kontowej. Karta nie była oznaczona co do roku obrotowego, niezgodnie z art. 13 ust. 4 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

Ewidencja prowadzona była według tytułów wartości niematerialnych i prawnych, co było zgodne z opisem do konta 020 w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...), ale bez wskazania osób za nie odpowiedzialnych, mimo takiego wymogu określonego w powołanym przepisie.

Ewidencja na karcie kontowej była zgodna z saldem konta 020-„Wartości niematerialne i prawne”.

E) Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych

Środki, o których wyżej mowa umarżane były w pełnej wartości w miesiącu oddania ich do używania. Ewidencję prowadzono na koncie 072-„Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych”. Saldo tego konta na dzień 31.12.2013 roku wynosiło 278.782,38 zł, a na dzień 30.06.2014 r. – 317.453,71 zł (wydruki komputerowe odpowiednio z 12.12.2014 r. pn. odpowiednio „Obroty i salda od konta 072-02-01 do 072-04-01 od 2013.01 do 2013.12” oraz „Obroty i salda od konta 072-02-01 do 072-04-01 od

2014.01 do 2014.06”.

W ewidencji analitycznej, której wartość ogółem była zgodna z ewidencją syntetyczną, wyszczególnione były wartości niematerialne i prawne oraz poszczególne rodzaje wyposażenia. Według stanu na 31.12.2013 r. saldo konta analitycznego 072-02-03-„Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych” wynosiło 11.939,80 zł, a na dzień 30.06.2014 r. – 39.153,80 zł. Wynikało to z wydruków komputerowych pn. „Analityka kont od 072-02-01 do 072-04-01 od odpowiednio od 2013.01 do 2013.12 i od 2014.01 do 2014.06”.

Stany te powinny być zgodne z saldem konta 020-„Wartości niematerialne i prawne, które wynosiło na 31.12.2013 r. - 26.939,80 zł (różnica 15.000 zł), a na 30.06.2014 r. – 54.153,80 zł (różnica 15.000 zł), ponieważ wartości niematerialne i prawne były umarzane w całości w miesiącu przekazania do używania. W powyższej sprawie wyjaśnienie złożyła W. Sz. Główna księgowa (**akta kontroli część B Nr IV-2, s. 37**). Z wyjaśnienia wynikało, że różnica w wysokości 15.000 zł stanowiła, umorzenie licencji eGmina, które omyłkowo zostało ujęte w ewidencji księgowej na koncie 072-04-01 zamiast na koncie 072-03-02.

3. Inwentaryzacja środków trwałych, pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych

A) Inwentaryzacja środków trwałych i pozostałych środków trwałych

Zagadnienia związane z inwentaryzacją rzeczowych składników majątku uregulowane zostały w załączniku Nr 7 pn. „Sposób prowadzenia gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Związku Gmin Zagłębia Miedziowego” - do zarządzenia Przewodniczącego Zarządu Nr 25 z 1 lipca 2013 roku w sprawie wprowadzenia dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości dla Związku Gmin Zagłębia Miedziowego (ze zm.). Analiza załącznika w części dotyczącej inwentaryzacji wykazała zbyt ogólnikowość niżej wymienionych postanowień:

- § 7 ust. 11: Do obowiązków zespołu spisowego należy: pkt d) pobranie od osób materialnie odpowiedzialnych stosownych oświadczeń (w treści postanowienia nie sprecyzowano, co ma być przedmiotem oświadczenia i jaka ma być jego forma),
- § 8 ust. 11: Po zakończeniu spisu osoba materialnie odpowiedzialna podpisuje arkusze spisowe i składa oświadczenie; uwaga jak wyżej.

Szczegółową kontrolą objęto terminowość i prawidłowość inwentaryzacji środków trwałych, pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych przeprowadzonej na podstawie zarządzenia Przewodniczącego Zarządu Związku Nr 49/2013 z 25 listopada 2013 roku w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej składników majątkowych w Związku Gmin Zagłębia Miedziowego. Wcześniejsza inwentaryzacja rzeczowych składników majątku trwałego została przeprowadzona na podstawie zarządzenia Przewodniczącego Zarządu Nr 52/2009 z 25 listopada 2009 roku, co oznacza, że zachowany został termin przeprowadzania inwentaryzacji, o którym mowa w art. 26 ust. 3 pkt 3 ustawy o rachunkowości.

Powołanym zarządzeniem Nr 49/2013 z 25 listopada 2013 roku powołana została 3 osobowa Komisja inwentaryzacyjna (załącznik Nr 1 do zarządzenia), 6 dwuosobowych zespołów spisowych, dla których wyznaczono 6 pól spisowych (załącznik Nr 2) oraz ustalony został „Harmonogram prac inwentaryzacyjnych w roku 2013” (załącznik Nr 3). Według harmonogramu środki trwałe i pozostałe środki trwałe miały być spisane w okresie od 16.12.2013 r. do 31.12.2013 r. według stanu na 31.12.2013 r.

1) Kontrola spisu z natury wykazała, co następuje:

Arkusze spisowe zostały pobrane przez przewodniczących zespołów spisowych w terminie określonym w § 2 ust. 2 zarządzenia. Osoby materialnie odpowiedzialne złożyły „oświadczenie osoby materialnie odpowiedzialnej przed inwentaryzacją”, że wszystkie dowody przychodu

i rozchodu inwentaryzowanych składników majątkowych zostały przekazane do Działu Finansowego” oraz zostały do chwili spisu z natury ujęte w ewidencji oraz „oświadczenie osoby materialnie odpowiedzialnej po inwentaryzacji” m. in. o tym, że spisem objęto wszystkie składniki majątku oraz, że spis został sprawdzony i uzgodniony przed podpisaniem każdego arkusza.

Arkusze spisowe były oznaczone: nazwą jednostki, pieczęcią „druk ścisłego zarachowania” i numerem kolejnym; wskazywały: rodzaj inwentaryzacji, pole spisowe, skład zespołu spisowego, osobę materialnie odpowiedzialną, datę rozpoczęcia i zakończenia spisu, zawierały imiona i nazwiska oraz podpisy: członków zespołu spisowego, osoby materialnie odpowiedzialnej, osób obecnych przy spisie oraz osoby wyceniającej i sprawdzającej.

Stwierdzono również opisane niżej uchybienia:

a) pobrane przez przewodniczących zespołów spisowych w dniach 16.12.2013 r., 19.12.2013 r. i 31.12.2013 r. arkusze spisowe o numerach 1-43 nie były parafowane przez przewodniczącego komisji inwentaryzacyjnej, wbrew wymogowi § 8 ust. 2 ww. zarządzenia;

b) na arkuszach, na których spisane były pozostałe środki trwałe ujęto też w wielu przypadkach, środki trwałe o wartości powyżej 3.500 zł, niezgodnie z postanowieniem § 8 ust. 9 zarządzenia, w myśl którego na oddzielnych arkuszach dokonuje się spisu m. in. środków trwałych, pozostałych środków trwałych, materiałów. Powyższe dotyczyło następujących arkuszy i środków:

- arkusz Nr 1, poz. 9: zestaw komputerowy DELL, nr inw. 4/49/491/30, wartość początkowa 5.199 zł;
- arkusz Nr 2, poz. 13: zestaw komputerowy DELL, nr inw. 4/49/491/31, wartość początkowa 5.199 zł;
- arkusz Nr 4, poz. 5: zestaw komputerowy DELL, nr inw. 4/49/491/38, wartość początkowa 6.888 zł;
- arkusz Nr 5, poz. 6: zestaw komputerowy DELL, nr inw. 4/49/491/35, wartość początkowa 5.199 zł;
- arkusz Nr 6, poz. 13: zestaw komputerowy DELL, nr inw. 4/49/491/37, wartość początkowa 5.199 zł oraz poz. 17: kserokopiarka Canon, wartość początkowa 14.291 zł;
- arkusz Nr 7, poz. 12: zestaw komputerowy DELL, nr inw. 4/49/491/34, wartość początkowa 5.199 zł;
- arkusz Nr 9, poz. 6 i 8: zestawy komputerowe DELL, nr inw. 4/49/491/33 i nr inw. 4/49/491/36 o wartości początkowej po 5.199 zł;
- arkusz Nr 11, poz. 11: zestaw komputerowy DELL, nr inw. 4/49/491/32, wartość początkowa 5.199 zł;
- arkusz Nr 20, poz. 22 i 23: laptopy Dell, nr inw. 4/49/491/22S i nr inw. 4/49/491/21S, wartość początkowa po 3.879,60 zł;
- arkusz Nr 22, poz. 16: ksero/drukarka Canon, nr inw. 8/80/803/2, wartość początkowa 6.453,80 zł;
- arkusz Nr 23, poz. 11: zestaw komputerowy, nr inw. 4/49/491/29, wartość początkowa 5.199 zł;
- arkusz Nr 25, poz. 22: notebook „Toshiba”, nr inw. 4/49/491/15, wartość początkowa 4.079,68 zł i poz. 23: notebook DELL, nr inw. 4/49/491/20S, wartość początkowa 3.879,60 zł;
- arkusz Nr 32, poz. 5: zestaw komputerowy HP, nr inw. 4/49/491/25, wartość początkowa 4.155,32 zł; poz. 6: laptop „Asus”, nr inw. 4/49/491/26, wartość początkowa 3.782 zł; poz. 7: zestaw komputerowy HP, nr inw. 4/49/491/11, wartość początkowa 4.149,33 zł; poz. 8: zestaw komputerowy HP, nr inw. 4/49/491/14, wartość początkowa 4.064,67 zł;

c) na arkuszach spisu z natury dokonywano poprawek w sposób niezgodny z przewidzianym w art. 22 ust. 3 ustawy o rachunkowości, polegających głównie na niezamieszczeniu daty poprawki lub poprawianiu liczb, cyfr oraz pojedynczych liter. Według § 8 ust. 8 zarządzenia „arkusze spisu z natury są dowodami księgowymi i muszą być wypełnione w sposób przewidziany dla dowodów księgowych”. Z kolei w myśl art. 22 ust. 3 ustawy o rachunkowości „błędy w

dowodach wewnętrznych mogą być poprawiane przez skreślenie błędnej treści lub kwoty, z utrzymaniem czytelności skreślonych wyrażen lub liczb, wpisanie treści poprawnej i daty poprawki oraz złożenie podpisu osoby do tego upoważnionej, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Nie można poprawiać pojedynczych liter lub cyfr”.

Uchybienia, o których wyżej mowa, wystąpiły w arkuszach spisowych: Nr 6, poz. 12; Nr 8, poz. 8 i 14; Nr 10, poz. 8; Nr 13, poz. 6; Nr 21, poz. 10; Nr 23, poz. 28; Nr 34, poz. 5; Nr 36, poz. 1 i 36;

d) dokumenty z inwentaryzacji nie zawierały adnotacji o sprawdzeniu pod względem formalnym i rachunkowym, mimo iż § 9 ust. 3 zarządzenia stanowił, że przewodniczący komisji inwentaryzacyjnej przekazuje głównemu księgowemu dokumenty poddane takiej kontroli;

e) brak było potwierdzenia, że przewodniczącego komisji inwentaryzacyjnej dokonywał wrywkowej kontroli spisu z natury (wymóg z § 8 ust. 11 zarządzenia);

2) Zespoły spisowe złożyły sprawozdania z przebiegu spisu wymagane postanowieniem §9 ust. 11 lit. f zarządzenia.

3) Z datą 30.11.2012 r. Komisja inwentaryzacyjna sporządziła Protokół z rozliczenia wyników inwentaryzacji przeprowadzonej w drodze spisu z natury. Z protokołu, a także z dokumentów inwentaryzacyjnych wynikało, iż nie stwierdzono różnic inwentaryzacyjnych, a ustalone w wyniku spisu z natury stany środków trwałych i pozostałych środków trwałych wynosiły:

a) środki trwałe (konto 011) – 149.267,02 zł

b) pozostałe środki trwałe (konto 013) – 251.842,58 zł

Wartości te były zgodne z ewidencją księgową przedstawioną w wydrukach komputerowych z dnia 10.12.2014 r. pn.: „Obroty i salda od konta 011-02-01 do 011-06-02 od 2013.01 do 2013.12” oraz „Obroty i salda od konta 013-02-01 do 013-02-01 od 2013.01 do 2013.12”.

B) Inwentaryzacja wartości niematerialnych i prawnych

Inwentaryzację wartości niematerialnych i prawnych na dzień 31.12.2013 r. przeprowadzono drogą weryfikacji. Jak wynika ze sporządzonego na tę okoliczność protokołu, podpisanego przez członków komisji inwentaryzacyjnej (brak daty sporządzenia) weryfikacja polegała na porównaniu salda konta syntetycznego z saldami kont analitycznych (wydruki komputerowe). Z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości wynika natomiast, że inwentaryzację wartości niematerialnych i prawnych należy przeprowadzać na podstawie porównania danych ksiąg rachunkowych (ewidencji analitycznej) z odpowiednimi dokumentami dotyczącymi poszczególnych tytułów wartości niematerialnych i prawnych (na przykład fakturami, umowami, itp.) i weryfikacji wartości tych składników.

Na powyższych ustaleniach czynności kontrolne zakończono.

Integralną część niniejszego protokołu stanowią następujące załączniki:

- 1) Protokół kontroli kasy
- 2) Protokół kontroli druków ścisłego zarachowania
- 3) Zestawienie akt kontroli część B

Przewodniczący Zarządu Związku i Główna księgowa zostali poinformowani o przysługującym im prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania, pisemnych wyjaśnień co do przyczyny tej odmowy, zgodnie z pkt 9 ppkt 9 załącznika Nr 2 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 16 lipca 2004 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania (Dz.U. nr 167, poz. 1747).

Protokół kontroli sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach i po odczytaniu podpisano bez zastrzeżeń. Jeden egzemplarz protokołu wręczono Przewodniczącemu Zarządu Związku.

Przeprowadzenie kontroli udokumentowano w książce kontroli pod poz. 18.

Polkowice, 19 grudnia 2014 roku.

Za jednostkę kontrolowaną:

PRZEWODNICZĄCY
Zarządu Związku Gmin
ZAGŁĘBIA MIEDZIOWEGO

1. *Emilian Stańczyszyn*

GŁÓWNY KSIĘGOWY

2. *Wioletta Szczepańska*

Kontrolujący:

**GŁÓWNY INSPEKTOR
KONTROLI**

1. *Józef Biegun*
mgr Józef Biegun

**INSPEKTOR
ds. Kontroli Gospodarki Finansowej**

2. *Małgorzata Dygdała*
mgr Małgorzata Dygdała

**St. INSPEKTOR
d/s Kontroli Gospodarki Finansowej**

3. *Andrzej Plewa*
inż. Andrzej Plewa

PROTOKÓŁ

kontroli kasy w Związku Gmin Zagłębia Miedziowego w Polkowicach, przeprowadzonej w dniu 8 grudnia 2014 roku o godzinie 10:46 z ramienia Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu przez inspektora ds. kontroli Małgorzatę Dygudaj, działającego na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nr 250 z 18 listopada 2014 roku. Kontrolę przeprowadzono w obecności młodszego księgowego Pani Marii Kądziołka oraz Głównego Księgowego Pani Wioletty Szczepańskiej.

W toku kontroli stwierdzono, co następuje:

1. Gotówka

Stan rzeczywisty gotówki w kasie	0 zł
Stan gotówki wg RK 1/2014 za okres 1-10 kwietnia 2014 roku obejmujący dokumenty pozycje od nr 1 do nr 2	0 zł,
Obrót gotówkowy w dniu kontroli tj. 08.12.2014	0 zł
Różnica	0 zł

2. Stan innych walorów jednostki kontrolowanej przechowywanych w kasie:

W sejfie przechowywano 2 gwarancje ubezpieczeniowe właściwego usunięcia wad i usterek Nr 998A400862 z 17 lipca 2014 roku (aneks z 8 września 2014 roku), Nr 998A351548 z 5 września 2013 roku i jedna gwarancja ubezpieczeniowa należytego wykonania kontraktu Nr 998A351547 z 5 września 2013 roku.

3. Stan druków ściślego zarachowania przechowywanych w kasie

Dowody kasowe KP bloczek nr I od nr 1/14 do nr 5/14, wykorzystany nr 1/14, niewykorzystane od nr 2/14 do nr 5/14.

4. Pogotowie kasowe.

Pogotowie kasowe nie zostało ustalone - §2 ust. 4 załącznika nr 8 do zarządzenia 25/2013 Przewodniczącego Związku Gmin Zagłębia Miedziowego w Polkowicach.

5. Młodszy księgowy w Dziale Finansowym (kasjer) został zaznajomiony z obowiązującymi przepisami kasowymi. Powyższe potwierdzało oświadczenie z 1 grudnia 2014 roku.

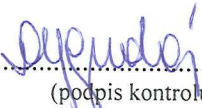
6. Młodszy księgowy w Dziale Finansowym (kasjer) złożył oświadczenie o przyjęciu odpowiedzialności materialnej za powierzone składniki majątkowe z datą 1 grudnia 2014 roku.

7. Ostatnią kontrolę kasy przeprowadzono w dniu 14 listopada 2014 roku przez Zespół spisowy powołany zarządzeniem Nr 32/2014 Przewodniczącego Związku Gmin Zagłębia Miedziowego z 13 listopada 2014 roku. Następnie przekazano kasę protokołem zdawczo-odbiorczym 1 grudnia 2014 roku. Protokoły znajdowały się w kasie.

8. Stan zabezpieczenia pomieszczenia kasy i sejfu nie budził zastrzeżeń.

Protokół niniejszy sporządzono w 4 jednobrzmiących egzemplarzach i po odczytaniu podpisano w dniu 8 grudnia 2014 roku. Jeden egzemplarz pozostawiono u młodszego księgowego w Dziale Finansowym (kasjera) Pani Marii Kądziołka.

Polkowice, 8 grudnia 2014 roku

.....
(podpis kontrolującego)

.....
(podpis kasjera)

PROTOKÓŁ

z kontroli druków ścisłego zarachowania prowadzonej w Związku Gmin Zagłębia Miedziowego w Polkowicach, w dniu 8 grudnia 2014 roku o godzinie 10:10 z ramienia Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu przez inspektora ds. kontroli Małgorzatę Dygudaj, działającego na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nr 250 z dnia 18 listopada 2014 roku w obecności Małgorzaty Frąckowiak, Dyrektora Biura Związku.

1. W toku kontroli stwierdzono, co następuje:

Lp	Druk ścisłego zarachowania*	Ewidencja na dzień kontroli	Stan rzeczywisty na dzień kontroli	Różnice
1	Czeki gotówkowe	Rach. bieżący 21 szt 3034739930- 3034739950	21 szt.	Brak
		Rach. ZFŚS 14 szt AB3455337- AB3455350	14 szt.	Brak
		Rach. Biura 23 szt. 3038084402- 3038084425	23 szt.	Brak
2	Arkusze spisu z natury	0	0	Brak
3	KP dowód wpłaty	0	0	Brak
4	KW dowód wypłaty	Brak ewidencji	0	Brak

*§ 1 ust. 5 wewnętrznego przepisu stanowiącego załącznik nr 9 do zarządzenia nr 25/2013 Przewodniczącego Zarządu Związku z 1 lipca 2013 roku – Sposób ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania w Związku

2. Stan faktyczny druków ścisłego zarachowania był zgodny z ich stanem ewidencyjnym. Stany ewidencyjne zostały ustalone na podstawie Księgi druków ścisłego zarachowania założonej 2 stycznia 2013 roku.

3. Dyrektor nie posiadał druków KW, w praktyce Związku nie prowadzono ewidencji ww. druków ścisłego zarachowania.

4. Ostatnia inwentaryzacja druków ścisłego zarachowania odbyła się 31 grudnia 2013 roku spełniając tym samym wymóg § 2 ust. 13 wewnętrznego przepisu stanowiącego załącznik nr 9 do zarządzenia nr 25/2013 Przewodniczącego Zarządu Związku z 1 lipca 2013 roku – Sposób ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania w Związku.

6. Druki ścisłego zarachowania przechowywane były w sejfie, którym dysponowała osoba zajmująca się ich ewidencją.

7. W dokumentacji znajdowały się druki wykorzystane w latach wcześniejszych dowody KW i KP, arkusze spisu z natury, czek gotówkowe oraz anulowany weksel i czek z 2006 roku.

Protokół sporządzono w 4 jednobrzmiących egzemplarzach i podpisany po uprzednim odczytaniu. Jeden egzemplarz protokołu pozostawiono Dyrektorowi zajmującemu się ewidencją druków ścisłego zarachowania.

Polkowice, 8 grudnia 2014 roku

.....
(podpis kontrolowanego)

.....
(podpis kontrolującego)

ZESTAWIENIE AKT KONTROLI CZĘŚĆ B

Lp.	Numer dokumentu	Nazwa dokumentu	Strony akt
1.	II-1	Wyjaśnienie Głównego księgowego w sprawie ewidencji obrotów kasowych	1-5
2.	II-2	Wykaz rachunków bankowych oraz ich stany na 31 grudnia 2013 roku	6
3.	II-3	Wykaz należności i zobowiązań dla Związku Gmin Zagłębia Miedziowego wg. stanu na 31.12.2013 rok	7
4.	II-4	Wykaz wybranych zobowiązań na 31 grudnia 2013 roku	8-9
5.	II-5	Oświadczenie z 10 grudnia 2014 roku Komisji inwentaryzacyjnej oraz Głównego księgowego w sprawie inwentaryzacji konta 231	10
6.	II-6	Salda kartotek rozliczeniowych z tytułu nadpłat za usługi dodatkowe	11
7.	II-7	Sposób i termin rozliczenia nadpłat wynikających z konta 245-02-01-02	12-13
8.	II-8	Wyjaśnienie Głównego księgowego w sprawie różnic w sprawozdaniu Rb28S a ewidencja konta 992	14
9.	II-9	Wyjaśnienie Głównego księgowego w sprawie różnic w sprawozdaniu Rb28S a ewidencja konta 998	15
10.	III.1-1	Wyjaśnienie Referenta ds. wymiaru i poboru opłaty w sprawie niewystawienia tytułów wykonawczych	16-17
11.	III.2-1	„Wykaz płac kierownictwa oraz pracowników pionu finansowego Związku Gmin Zagłębia Miedziowego (stan na 31.10.2014 r.)”- wykaz objęty ochroną danych osobowych	18
12.	III.2-2	„Zestawienie dat pobierania z rachunku bankowego środków na wynagrodzenia pracowników Biura Zarządu Związku Gmin Zagłębia Miedziowego w okresie od 01.01.2011 r. do 31.10.2014 r., dat przelewania składek na rachunek ZUS i FP oraz dat odprowadzania zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych”	19-22
13.	III.2-3	„Ujęcie środków w budżecie na realizację następujących zadań: 1. Obsługa systemu selektywnej zbiórki odpadów na obszarze gmin należących do Związku Gmin Zagłębia Miedziowego 2012 /.../ 2. Obsługa systemu selektywnej zbiórki odpadów na obszarze gmin należących do Związku Gmin Zagłębia Miedziowego 2013 /.../ 3. „Budowa centralnego punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych w Polkowicach w formule zaprojektuj i wybuduj”	23-24
14.	III.2-4	„Zestawienie faktur do następujących zadań 1. Obsługa systemu selektywnej zbiórki odpadów na obszarze gmin należących do Związku Gmin Zagłębia Miedziowego w 2012 r. /.../ 2. Obsługa systemu selektywnej zbiórki odpadów na obszarze gmin należących do Związku Gmin Zagłębia Miedziowego w 2013 r. /.../ 3. „Budowa centralnego punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych w Polkowicach w formule zaprojektuj i wybuduj”	25-30
15.	III.3-1	Wyliczenie wolnych środków na koniec 2013 roku	31
16.	III.3-2	Spląty rat i odsetek od pożyczek i kredytów w latach 2013 i półroczu 2014 roku	32
17.	III.3-3	Wykazie funkcjonujących w 2013 roku i półroczu 2014 roku kredytów i pożyczek oraz ich spląty w tym okresie	33
18.	IV-1	Wydruk komputerowy z dnia 31.12.201 r. pn. „TAB-01 Zestawienie środków trwałych”	34-36
19.	IV-2	Wyjaśnienie Głównej Księgowej Związku w sprawie przyczyn różnic pomiędzy saldem konta 072-02-03 a saldem konta 020.	37

Sporządzili w dniu 19 grudnia 2014 roku:

1/ Gł. inspektor ds. kontroli Józef Biegun - .....

2/ St. inspektor ds. kontroli Andrzej Plewa - .....

3/ Inspektor ds. kontroli Małgorzata Dygudaj - .....

